

Hämeenlinnan sairaalaopetus - Ahvenistonharjun koulu

Perusopetuslain 4a § velvoittaa sairaalan sijaintikunnan järjestämään sairaalassa potilaana olevalle oppilaalle opetusta siinä määrin kuin se hänen terveytensä huomioon ottaen on mahdollista.

1. Yleistä

Ahvenistonharjun koulu eli Kanta-Hämeen keskussairaalan lastenpsykiatrian osaston ja nuorisopsykiatrian osaston sairaalakoulu kuuluu hallinnollisesti Ahveniston kouluun. Ahvenistonharjun koulu on yhtenäiskoulu, jossa on kaksi opetusryhmää: 0-6 – luokat ja 7.-9. – luokat. Koulu on erityiskoulu.

Oppilaat pysyvät sairaalajaksojensa ajan omien koulujensa oppilaina ja noudattavat lähettävän koulun opetussuunnitelmaa. Valinnaisaineiden suhteen opetussuunnitelmaa noudatetaan niiltä osin, kuin se on Ahvenistonharjun koulun mahdollisuuksien mukaan toteutettavissa.

Oppilaat tulevat Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin yhdestätoista kunnasta (Forssa, Hattula, Hausjärvi, Humppila, Hämeenlinna, Janakkala, Jokioinen, Loppi, Riihimäki, Tammela, Ypäjä).

Hämeenlinnan sairaalaopetus on osa sairaanhoitopiirin kaikkien kuntien erityisopetusta, kolmiportaista tukea ja oppilashuoltoa.

2. Käytännön järjestelyt

Opetus pohjautuu perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin ja lähettävän kunnan perusopetuksen opetussuunnitelman tavoitteisiin oppilaan terveydentila huomioiden. Opetusta toteutettaessa on huomioitava hoidolliset ja tutkimukselliset tavoitteet.

Opetusryhmäjaon perustana ovat lasten- ja nuorisopsykiatrian osastojen potilaaksiottokriteerit.

Yhdysluokka 0-6 –luokat: oppilaat ovat lastenpsykiatrian osaston potilaita.

Yhdysluokka 7-9 –luokat: oppilaat ovat nuorisopsykiatrian osaston potilaita.

Kaikki lasten- ja nuorisopsykiatrian osastolla osastojaksolla olevat esiopetus- ja oppivelvollisuusikäiset oppilaat käyvät sairaalakoulua joko yhdessä muiden kanssa tai osittain tai kokonaan porrastetusti. Opetus voidaan järjestää myös osastolla tapahtuvaksi. Ainoan poikkeuksen muodostavat hoitoon osallistuvan psykiatrisen työryhmän työkyvyttömiksi määrittelemät oppilaat: sairauslomalla koulua ei käydä eikä opetusta anneta.

Osastojaksolla ollessaan sairaalakoulun oppilaat ovat terveydenhoidon takaaman intimitteettisuojan piirissä. Kouluvierailut ja oppituntien seuraamiset on sovittava erikseen.

Sairalakoulussa noudatetaan perusopetuksen kunkin vuosiluokan viikkotuntimäärää. Oppilaan todellinen viikkotuntimäärä muodostuu hänen terveydentilansa mukaan. Oppilaan hoidolliset toimenpiteet vaikuttavat koulupäivän rakenteeseen.

Ahvenistonharjun koulun alaluokan yhteistyö Jukolan koulun nivelluokan kanssa on jatkuvaa. Nivelluokka on pedagogis-hoidollinen erityisluokka, jonka oppilaat tarvitsevat monipuolista

erityistukea. Suurin osa oppilaista joko odottaa lastenpsykiatrian osastopaikkaa tai on palannut sairaalajaksoilta.

Nuorisopsykiatrian avohoidossa oleville 7.-9.luokkalaisille on koulussa varattu kaksi oppilaspaikkaa. Opiskelu tapahtuu kuuden viikon tukijaksona, jonka tarkoituksena on palauttaa oppilaan koulukuntoisuus.

3. Toimintakulttuuri

Sairaalaopetus sisältää kolmiportaisen tuen kaikki muodot: opetukseen kuuluu elementtejä yleisestä, tehostetusta ja/tai erityisestä tuesta. Kaikille oppilaille laaditaan sairaalajakson ajaksi oppimissuunnitelma, jossa yhdessä lähettävien koulujen opettajien kanssa sovitaan oppisisällöistä, keskeisistä tavoitteista ja tuen tarpeesta. Jokaisen oppilaan saama opetus on siten yksilöllistä erilaisine tukimuotoineen. Sairaalajaksoa koskevaa oppimissuunnitelmaa päivitetään yhdessä omien opettajien kanssa.

Mahdollisten oppimisvaikeuksien (etenkin lukemisen, kirjoittamisen ja matematiikan) diagnosointi, analysointi ja korjaavan opetuksen aloittaminen on olennainen osa sairaalaopetuksen perustehtävää.

Opetuksen painotukset:

- * koulunkäyntitaitojen ylläpito, kehittäminen ja tarvittaessa palauttaminen
- * itsetuntemuksen, kasvun ja kehityksen tukeminen
- * oppimaan oppimisen ja opiskelutaitojen sekä -strategioitten kehittäminen: tietoisuus itsestä oppijana
- * itsenäistymisen, oma-aloitteisuuden ja yritteliäisyyden tukeminen
- * oppimisen metataidot: miten opin?
- * yhteisöllisyys: kaikki yhdessä turvalliseen ja tasa-arvoiseen kouluun.

Oppimismenetelmälliset painotukset:

Sairaalaopetus on aina pienryhmä- ja yksilöopetusta. Sosiaalisia taitoja harjoitellaan päivittäin. Kiusaamiseen ja epäasialliseen käytökseen puututaan aina ohjaten samalla toivottuun toimintatapaan.

Opetuksessa otetaan huomioon kunkin oppilaan erityishaasteet ja vahvuudet. Opetus on siten joko yleisopetusta tai oppilaan oman oppimissuunnitelman/HOJKS:n mukaista.

4. Sairaalaopetus prosessina

Oppilaan opetuksen järjestäjän tulee hoidosta vastaavan sairaalan tai muun erikoissairaanhoidon toimintayksikön sijaintikunnan kanssa moniammatillisessa yhteistyössä sopia ja järjestää siirtymisen kannalta välttämätön tuki opetuksen järjestämiseksi oppilaan siirtyessä 1 momentissa tarkoitettuun opetukseen ja takaisin. Mikäli oppilaan opetuksen järjestäjä on muu kuin oppilaan hoidon aikainen kotikunta, myös oppilaan kotikuntaa tulee kuulla. Oppilaan tulee voida 1 momentissa säädettyjen velvollisuuksien lakattua palata siihen opetukseen, johon oppilas osallistui ennen siirtymistään 1 momentissa säädettyyn opetukseen. Perusopetuslaki 4a §.

Oppilaan sairaalakoulujakso muodostuu seuraavasti:

- tuloneuvottelu osastolla
- tutustuminen kouluun
- kuntouttavan opetuksen toteutuminen sairaalakoulussa
- jos koulupaikkaan tulee muutoksia, tutustuminen vastaanottavaan kouluun/opetusryhmään
- loppuhoitoneuvottelu, jossa mukana ovat mukana kouluasioiden osalta sairaalakoulun opettaja ja vastaanottava koulu
- mahdollinen seuranta ja seurantaneuvottelut

Jos oppilas on psyykkisen tilansa vuoksi kykenemätön tulemaan sairaalakouluun, mutta ei ole määrätty sairauslomalle, hän saa opetusta osastolla sairaalakoulun opettajalta koulupäivän aikana.

Lähtevän/vastaanottavan koulun ja sairaalakoulun yhteistyö sisältää seuraavat vaiheet:

- huoltajan tuloneuvottelussa allekirjoittaman tiedonsiirtoluvan jälkeen yhteydenotto lähtevään kouluun puhelimitse/sähköpostilla
- tarpeellisten pedagogisten asiakirjojen vaihto:
 - o oppimistaitojen arviointi
 - o osastojakson oppiaineet
 - o mahdolliset oppimissuunnitelmat ja HOJKS:t
 - o muut sairaalakoulujakson toteutumisen kannalta oleelliset tiedot
- sairaalakoulujakson aikana oppimiseen liittyvien tietojen vaihto sairaalakoulun ja lähtevän koulun välillä
- lähtevä koulu toimittaa sairaalakoululle jakson aikana pidettävät kokeet
- sairaalakoulun opettaja kutsuu lähtevän/vastaanottavan koulun opettajat ja mahdolliset muut oppilashuollon edustajat loppuhoitoneuvotteluun
- loppuhoitoneuvottelu, jossa sairaalakoulun opettaja esittelee oppilasta koskevan pedagogisen palautteen ja sovitaan nivelpäivästä sekä seurannasta
- sairaalakoulun opettaja toimittaa vastaanottavalle koululle kirjallisen pedagogisen palautteen ja seurantaohjeet

Lasten-/nuorisopsykiatrian osaston ja sairaalakoulun yhteistyö

Koulun ja osastojen yhteistyö, tiedonsiirto ja oppilaskohtaisten tietojen päivittäminen on jatkuvaa ja toisiaan täydentävää.

Ahvenistonharjun koulun opettaja osallistuu pedagogisena asiantuntijana oppilasta koskeviin neuvotteluihin ja muihin tapaamisiin sen mukaan mitä oppilaan pedagogiset ja hoidolliset tavoitteet edellyttävät.

Sairaalakoulun opettaja ja osaston henkilökunta järjestävät säännöllisesti koulupalaverit, joissa käsitellään kulloinkin osastolla olevien oppilaiden koulunkäyntiin liittyvät asiat.

5. Kodin ja koulun välinen yhteistyö

Huoltajalta pyydetään suostumus lähtevän koulun ja sairaalakoulun yhteistyöhön eli tiedonsiirtolupa oppilaan saapuessa osastolle.

Kodin ja koulun välinen yhteistyö toteutuu hoito- ja kouluneuvottelujen yhteydessä tietoturvasuhteiden ja oikeusturvavarojen avulla.

6. Arviointi

Arvioinnissa noudatetaan opetussuunnitelman arviointiohjeita.

Oppilaita ohjataan sekä yksilöllisesti että ryhmänä säännölliseen itsearviointiin sekä oman työskentelyn kohentamiseen. Tavoitteena on realistinen minäkuva sekä myönteinen käsitys omasta oppimisesta.

Osastojakson päättyessä Ahvenistonharjun koulun opettaja laatii oppilaan pedagogisen palautteen sairaalakoulujaksosta. Arvioinnissa käsitellään jakson aikana esille tulleet ongelmat, oppilaan eteneminen oppimisen eri osa-alueissa, suositukset parhaasta mahdollisesta kouluratkaisusta sekä tarvittavista tukitoimista.

Lukukausi- ja lukuvuosiarviointi

Arviointi suoritetaan oman koulun kanssa yhteistyössä, etenkin jos oppilas opiskelee Ahvenistonharjun koulussa lyhyen jakson. Koulujen yhteistyön tuloksena läheittävä koulu suorittaa oppilasarvioinnin.

Jos oppilas opiskelee Ahvenistonharjun koulussa lukukauden tai sitä pitemmän ajan, Ahvenistonharjun koulu antaa oppilasarvioinnin lukukauden päättyessä.

Päättötodistus annetaan oppilaalle aina oppilaan läheittävän koulun lomakkeella ja todistuksen allekirjoittaa läheittävän koulun rehtori. Päättöarvioinnin suorittavat läheittävän koulun ja sairaalakoulun oppilasta opettaneet opettajat yhdessä.

7. Koulun ulkopuolella annettava opetus

Ahvenistonharjun koulu toteuttaa erilaiset retket yhteistyössä lasten- ja nuorisopsykiatrian osastojen kanssa. Oppilaat osallistuvat retkiin terveydentilansa salliessa.